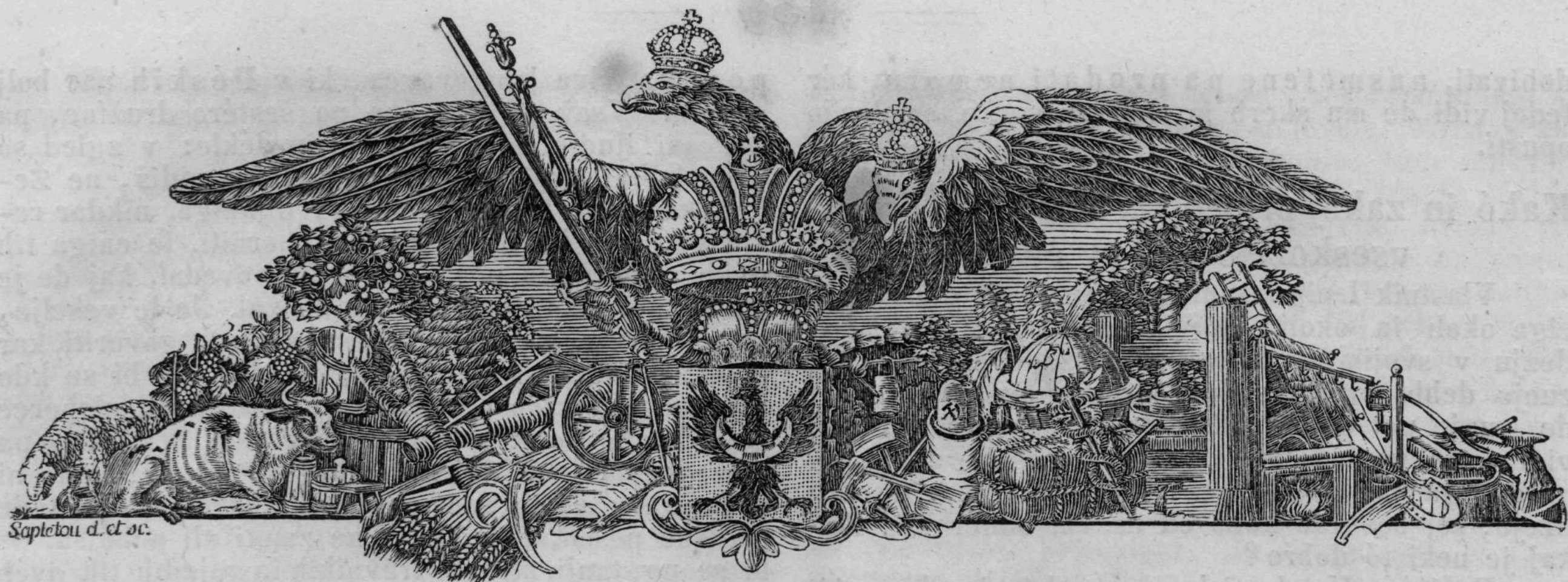

Kmetijske in rokodelske novice.

Na svetlobo dane od c. k. kmetijske družbe.

Tečaj III.

V sredo 17. Kimovca. 1845.

List 38.

Hvala kmetijskiga življenja.

(Poleg latinskiga.)

O srečen vsak, ki proč od mést šumenja,
Ko nekda njega spredniki pošteni,
Na lastnim polj' se veselí življenja!
Nevdan dobičkov prenevarnih ceni:
Ne gane njega divji hrup vojšakov,
Ne stras'jo ga valov' morjá nobeni;
Ne obiskuje pragov on veljakov,
Ne mara on za kraje zlo sloveče:
Temuč ko vidi lep zarod živakov,
Priveže ga na jagnjede leskeče;
Al pa vesel v porašeni dolíni
Od déljč gleda čede mergoleče;
Nerodovitni z nožem vėj rastljíni
Odreže verh, in rodovitno vcepi;
Al striže krotke ovce na planíni,
Al hrani sterd v posodi lepi.
In kader jesen z sadjem se obilnim
Približa drevja, ki v mladost'ga cepi,

Z veseljem si serce napolni silnim,
Tergaje sad, k' je vsadil ga v razore
Zemlje, in grozde z jagodam' številnim'.
Kdo tólike dobrote plačat' more
Bogú, in mu spodobno poverníti,
Ki nam terdné življenja stav' podpore!
Zdej ljubi se pod hrastam mu hladíti,
Al počiváti na zeleni trati,
Med tém vodé poslušat' se derviti,
Al v gojzdih tice lepo prepevati:
Med tém studenci čisti skoz igrajo;
Kakó sladkó se zraven da zaspáti!
In kader mraz nam zimski čási dajo,
Deževje, sneg široko tla pokrije:
Zveri, ki v gojzdu krog in krog divjajo,
Od naglih psov podene lovec bíje;
Al pa na hriba razmeten' planjavi,
Grahaste drozge v skrivne zanjke víje.

Tud zajcu in žerjavu on nastavi,
Ki zabredó v konopce seb' narjene,
Ter sladki truda sad si 'z njih napravi.
Kdo tú skerbí si 'z glave ne prežene,
Ki jih ljubezin zvesta naklonjuje?
Če skerbnost zraven sramožljive žene
Pohíštvo, otróke drage oskerbljuje,
Ter ko Sabinka *) od sonca ogorela,
Možá z večerjo zvesto perčakuje;
In on, od težkiga ko pride dela,
Pripravljen jedí z okusam vživa
Z družino, ktera krog sedí vesela —
Kakó po takim vse sladko počiva!

Šmarski.

*) Sabinke so bile nekda prav pridne
kmetijske gospodinje.

Kakó se smolárji od smerekovih gojzdov odganjajo.

Posestniki smerekovih gojzdov po lastni skušnji vedó, de smereka po raznim poškodvanju v rasti zastáne, ali se clo posuší.

Plaziti se po smerekah in obsekovati jih, je zlo škodljivo. Nar več škode pa storijo smerečju smolarji, ki po smerekovim drevju smólo krešejo.

Smelokres se ob spomladanskim času po tatvinsko v smerečje pertêpe, naréže smerekovo deblo, in mu odkerhne nekoliko lupa. Iz ranjeniga debela začne drevni sok, to je, smóla se cediti. Smolni sok sicer zalíva olupljeno stran debela; tudi bi začélil rano, pa pride smolár ob toplim poletju, odkréše nacejeno smolo od debela in mu naredí za prihodnjo berilo še večí rano. Smelokresi opravljajo svoje tatvinske dela večidel ob praznikih in ob svetih nočéh, težko jih je zalezovati; kadar česar čutijo, hitro pobégnejo in zginejo, de ni smradú ne sledú za njimi več; samo znamenje poškodovaniga drevja pustijo za sábo. Veliko število

pogojzdnih čuvajev ne zamore obvarvati gojzdov pred škodljivimi smelokresi.

Kaj je tedaj storiti, de bi se škodljiva smolarska goljazen od smerečja odgnala? Zoper to poškodvanje daje neki skušen posestnik velikih gojzdov naslednji nauk, nemreč: Namešaj z vgašenim apnam žaganja namesto peska, enako zidárskemu moltru; z tem zamaži rane, ki ti jih smelokresi po drevesih naredé. To mazilo popíva smolnati sok, in ni lesu škodljivo; sok in mazilo se skup sprimeta, in se v lesu obrasteta; rane se zacelijo, de se smóla iz drevésa nemore cediti. Pri pomanjkanju apna, naredi mazilo iz ilovce in kravjeka na vódi, v kateri se nekoliko lima skuha, to je tudi práv koristno za tako delo.

Pertêpe se smelokres vdrugič po tatvinsko, upajoč, de bo dovelj smóle nabral; hitro začne zamazano rano odkresovati, pa najde z šaro namešano smolo, ki ni za nobeno rabo. Če morebiti novo rano naredí, zamaži jo hitro za njim ravno takó kakor spervič. Smelokres še nekterikrat strahoma pride, pa vidi, de se ne da več čiste smóle